

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de
VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor 2170 Merksem 1

ISSN 0771-5277

Periode: juli – augustus – september 2009

Erkenningsnr. P209674

Redactie: Dr. J.-P. Borie (Compiègne, France), Dr. L. De Bruyn (Antwerpen), T. C. Garvoet (Antwerpen), B. Goater (Chandlers Ford, England), Dr. K. Maes (Tervuren), Dr. K. Martens (Brussel), H. van Oorschot (Amsterdam), W. O. De Prins (Leefdaal).

Redactie-adres: W. O. De Prins, Leefdaal 401B, B-3061 Leefdaal (Belgium).

e-mail: willy.deprins@gmail.com

Jaargang 37, nummer 3

1 september 2009

De roodpootkoprakever, *Necrobia rufipes* (Coleoptera: Cleridae), aan de westrand van Brussel

Willy Troukens

Abstract. *Necrobia rufipes* (Coleoptera: Cleridae), at the westside of Brussels, Belgium.

On 12.X.2008 a specimen of *Necrobia rufipes* (De Geer, 1775) was captured in an apartment at Anderlecht (Belgium, Brussels). It is quite possible the beetle came into the house with rabbit-food. This species is spread all over the world. It is very noxious in store-houses eating copra, oleiferous seeds, and bone-meal. In Egypt it is found in the cranial cavity of mummies.

Résumé. Le nécrobie à pattes rouges, *Necrobia rufipes* (Coleoptera: Cleridae), à la périphérie ouest de Bruxelles, Belgique.

Le 12.X.2008 un exemplaire de *Necrobia rufipes* (De Geer, 1775) fut capturé dans un appartement à Anderlecht (Belgique, Bruxelles). Il est possible que l'insecte se soit introduit dans la maison avec des aliments pour lapins. L'espèce est cosmopolite et nuisible dans les entrepôts où sont stockés le coprah, les graines oléagineuses et de la poudre d'os. En Egypte elle fut trouvée dans la cavité crânienne des momies.

Key words. *Necrobia rufipes* – Cleridae – Faunistics – Belgium.

Troukens, W.: Ninoofsesteenweg 782/8, B-1070 Anderlecht.

Op 12.X.2008 werd in een woning te Anderlecht een kevertje gevangen dat zonder problemen kon gedetermineerd worden als *Necrobia rufipes* (De Geer, 1775). Dit insect was hier vermoedelijk terecht gekomen met een zakje konijnenvoer, bestaande uit allerlei pitten, zaden en granen. Het vrij slanke kevertje is 6 mm lang, zwak gewelfd en donkerblauw van kleur. De sprietbasis en de poten zijn geelrood, de tarsen iets donkerder. Zowel de kop, het halsschild als de dekschilden zijn bestippeld en zwart behaard. De dekschilden vertonen bovendien stippelrijen die naar achter toe uitgewist zijn.

N. rufipes behoort tot de Cleridae (mierkevers), meer bepaald tot de onderfamilie van de Korynetinae waarvan de vertegenwoordigers wereldwijd gevreesd worden als voorraadinsecten. In België zijn hiervan al 4 soorten aangetroffen (Troukens 2008: 73–75).

Door de handel in kopra (gedroogde kokosnoten) is deze soort nu over de hele wereld verspreid. Behalve in kopra en in oliehoudende zaden, zoals soja, ontwikkelen de larven zich ook in aas (Du Chatenet 2000: 53). Net als spektorren (Dermestidae) kunnen ze nog gedijen in die gedeelten die voor de meeste andere aaseters te droog zijn. In pakhuizen en fabrieken tasten ze huiden, vis- en beendermeel aan. Ook melk- en eierpoeder laten ze niet ongemoeid en zelfs in bepaalde medicijnen kunnen ze nog schade aanrichten (Mourier & Winding 1976: 74–75). De ontwikkeling van ei tot imago duurt bij 22°C ongeveer een maand. Op onze breedtegraad kan zich in de vrije natuur één generatie per jaar ontwikkelen. In Frankrijk, waar *N. rufipes* vrij gewoon is, kan men hem van mei tot juli aantreffen op geveld hout (Du Chatenet 2000: 53).

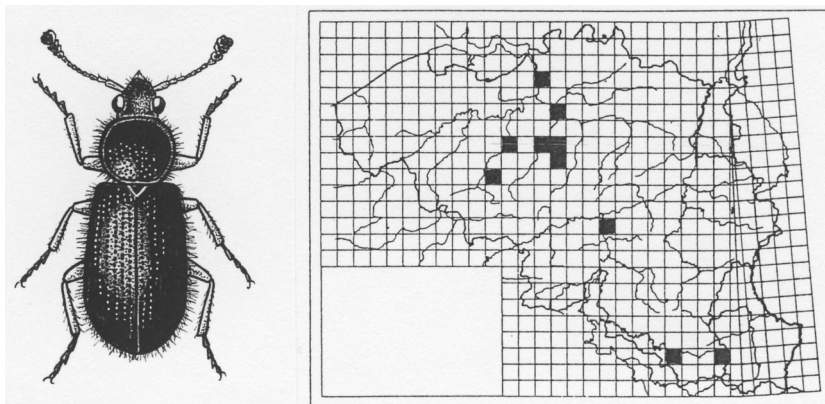

Fig. 1. Vindplaatsen van *Necrobia rufipes* (De Geer, 1775) in België (Bron: K.B.I.N., Brussel).

Hoe lastig het diertje kan worden blijkt uit het verhaal van de Nederlandse entomoloog Corporaal, die in november 1921 met de "Buitenzorg" van Nederlands-Indië naar Europa reisde. Het schip vervoerde ook een lading kopra en ten gevolge daarvan vele roodpootkoprakevers. De diertjes verspreidden zich over het gehele schip en vraten gangetjes in allerlei waren, tot zelfs in een stearinekaars. Zij waren in de passagiershutten zeer hinderlijk, vraten o.a. zeep en nestelden zich in scheerkwasten, borstels en kammen. Als zij op de huid kwamen, maakten zij het de passagiers lastig met hun gekriebel. Ze durfden ook bijten waarbij gelukkig nooit bloed vloeide (Reclair 1951: 323).

In de keverliteratuur wordt soms vermeld dat *N. rufipes* herhaaldelijk gevonden is in Egyptische mummies. Het betreft uitsluitend dode exemplaren

maar alleen Keer (1930: 460) geeft over dit fenomeen wat meer informatie. Algemeen wordt aangenomen dat men bij het mummificeren van een lijk de hersenen langs de neus uit de schedel haalde en de schedelholte pas na enige tijd vulde met een soort asfalt. Waarschijnlijk zochten insecten door de neus hun weg voor het afzetten van eieren en werden zij op die manier in de mummie door het asfalt geconserveerd. Behalve *N. rufipes* werden in de schedels nog andere aasinsecten gevonden. Keer (1930: 460) noemt expliciet de kevers *Dermestes* sp., *Attagenus sericeus* Reitter, 1881, *Anthrenus* sp. en de vlieg *Chrysomya albiceps* (Wiedemann, 1819).

In België is *N. rufipes* verspreid aangetroffen (fig. 1). In het K.B.I.N. te Brussel bevinden zich 146 exemplaren waarvan 88 afkomstig uit Antwerpen (wereldhaven) en 10 uit Denderleeuw (binnenhaven). Behalve 1 ex. in februari en 1 ex. in april werden alle overige museumstukken aangetroffen in juli, juli en augustus.

Dankwoord

Ik dank van harte Wouter Dekoninck en Alain Drumont (K.B.I.N., departement Entomologie, Brussel) voor de gewaardeerde hulp en de faciliteiten bij het raadplegen van de collecties van het museum. Hiermee was het mogelijk om het verspreidingskaartje samen te stellen.

Bibliografie

- Du Chatenet, G. 2000. *Coléoptères phytophages d'Europe*. — N.A.P. Editions, Vitry-sur-Seine.
- Keer, P. M. 1930. *Calwer Keverboek*. Band 1. — Thieme & Cie., Zutphen.
- Mourier, H. & Winding, O. 1976. *Elseviers gids van nuttige en schadelijke dieren in en om het huis*. — Elsevier, Amsterdam, Brussel.
- Reclaire, A. 1951. *Kevers* III. — Uitgeverij Het Spectrum, Utrecht.
- Troukens, W. 2008. De roodhalskoprakever, *Necrobia ruficollis*, aan de westrand van Brussel (Coleoptera: Cleridae). — *Phegea* 36(2): 73–75.
-